

KÁNTÁS BALÁZS

SUNGEI UJONG MALÁJ
ÁLLAM ÖNÁLLÓ
BÉLYEGKIADÁSAI
1878–1895

**Az elektronikus bélyegkatalógus
összeállítója:**

Dr. Kántás Balázs PhD

ISBN 978-615-7008-98-4

**Felelős kiadó:
Dr. Zsávolya Zoltán PhD**

**HUNGARICA ELECTRONICA
BUDAPEST, 2025**

VÁZLAT SUNGEI UJONG MALÁJ ÁLLAM TÖRTÉNELMÉRŐL ÉS FILATÉLIÁJÁRÓL AZ 1800-AS ÉVEK ELEJÉTŐL A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ VÉGÉIG

Sungei Ujong valaha a Maláj-félsziget egyik történelmileg jelentős állama volt, amely a mai Negeri Sembilan szövetségi állam részét képezte. A 19. század elejétől egészen Malajzia függetlenségéig tartó időszak viharos eseményekkel és politikai átalakulásokkal volt tele, amelyeket a brit gyarmati terjeszkedés, a kínai bányászok érkezése, valamint a maláj belpolitikai harcok határoztak meg.

A 19. század elején Sungei Ujong egy viszonylag független maláj államként működött, amelynek vezetői a helyi szultánok és törzsi vezetők, nemesemberek (undangok) voltak. Az állam gazdaságát elsősorban a bányászat határozta meg, különösen az ónbányászat, amely a félsziget egyik legfontosabb iparága volt. Az ónbányászat azonban nemcsak a helyi maláj közösségeket vonzotta, hanem kínai bevándorlók tömegeit is, akik különböző titkos üzleti társaságokba (kongsi) szerveződtek, amelyek egymással is rivalizáltak a profit érdekében. Ez idővel súlyos etnikai és gazdasági konfliktusokat szült a maláj uralkodó réteg és a betelepülő kínai bányászok között.

A Brit Birodalom ekkoriban fokozatosan kiterjesztette katonai és gazdasági befolyását a

Maláj-félszigeten, elsősorban a saját gazdasági érdekei védelmében. A brit kereskedők és gyarmati kormányzók számára Sungei Ujong stratégiai jelentőséggel bírt, mivel az állam önkészletei rendkívül értékesek voltak. Az 1860-as években a helyi hatalmi harcok és a kínai bányászklánok közötti összecsapások felerősödtek, ami instabilitást és gazdasági fennakadásokat okozott. A polgárháborús konfliktusok csúcspontját a 1870-es évek elején érték el, amikor brit közvetítéssel sikerült helyreállítani a rendet.

1874-ben a britek hivatalosan is beavatkoztak Sungei Ujong belügyeibe, mint tették egyébként azt a térség összes maláj állama esetében. Egy szerződés értelmében Tengku Antah uralkodótól megvonták a

tényleges hatalmat, és a helyi brit kormányzó egy rezidens tisztviselőt nevezett ki a maláj állami vezetés mellé, aki formálisan tanácsadóként működött, de valójában ő irányította a politikai és gazdasági döntéseket. Ez része volt annak a szélesebb körű brit stratégiának, amelynek során a maláj államok felett protektorátust hoztak létre, és lényegében gyarmatosították őket.

A brit uralom alatt Sungei Ujong fokozatosan beolvadt a Negeri Sembilan nevű nagyobb, szomszédos maláj államba. 1895-ben ugyanis Sungei Ujong és több más kisebb maláj állam hivatalosan is egyesült Negeri Sembilan néven, amely a brit fennhatóság alatt álló Szövetséges Maláj Államok nevű gyarmati államalakulat részévé vált. Ettől kezdve a

központi igazgatás a brit rezidens irányítása alatt állt, míg a helyi maláj vezetők csupán szimbolikus és ceremoniális szerepet töltek be.

A 20. század első felében a Maláj-félsziget gazdasági szerkezete átalakult, és Sungei Ujong állam térségében is egyre nagyobb szerepet kapott a gumifeldolgozás, amely a brit gyarmati gazdaság egyik legfontosabb ágazatává vált. Az iparosodás és az infrastrukturális fejlesztések révén a térség modernizálódott, de a helyi maláj közösség sokszor hátrányos helyzetben maradt a brit gyarmati irányítás és a kínai gazdasági befolyás miatt.

A japán megszállás idején, 1942 és 1945 között a Maláj-félszigeten, így Sungei Ujongban

is drámai változások következtek be. A japánok megszüntették a brit uralmat, és helyi szövetségeseket próbáltak találni az adminisztráció fenntartásához. A megszállás alatt sok helyi lakos szenvedett el súlyos megpróbáltatásokat, és az ellenállás különböző formákban nyilvánult meg, főként a kommunista és nacionalista fegyveres gerillacsoportok révén.

A háború után a britek visszatértek, és új politikai rendszert próbáltak bevezetni, de a maláj nacionalista mozgalmak egyre erőteljesebben követelték a függetlenséget. Az 1948-ban létrehozott Maláj Föderáció átmeneti lépés volt a teljes függetlenség felé, amelyet végül 1957-ben sikerült elérni. Negeri Sembilan, és vele együtt az egykori Sungei Ujong maláj

állam ekkor Malajzia részévé vált, megszabadulva a brit gyarmati uralomtól, de örökölve annak politikai és gazdasági struktúráját.

Sungei Ujong története így egy kis maláj állam példáján keresztül mutatja be a térség nagyobb történelmi folyamatait: a gyarmatosítást, az etnikai és gazdasági konfliktusokat, valamint a függetlenségért folytatott harcot.

Sungei Ujong posta- és bélyegkiadás-története természetesen szorosan összefonódik a Maláj-félsziget gyarmati múltjával és politikai fejlődésével. A 19. század második felétől kezdve a postai szolgáltatások a brit befolyás erősödésével párhuzamosan

fejlődtek, és a bélyegek a régió gazdasági és politikai változásainak lenyomatát is tükrözik.

Sungei Ujong az 1860-as években még nem rendelkezett önálló postaszolgálattal, és a levelezés főként magánszemélyek vagy kereskedők, illetve bérelt futárok útján jutott el a címzettekhez. A brit jelenlét erősödésével azonban szükségessé vált egy hivatalos postai rendszer kiépítése.

A brit befolyás nyomán Sungei Ujong 1878-ban kiadta első saját bélyegeit. Ezeket Sir Andrew Clarke, a brit Földmérési és Távíróhivatal vezetője engedélyezte, és a szingapúri nyomdában készítették őket. Igazából nem voltak teljesen önálló helyi kiadású bélyegek, hiszen a Straits Settlements (Szoros-menti települések) brit gyarmatcsoport

felülnyomott bélyegei voltak, amelyeket SUNGEI UJONG felirattal láttak el. Ezek a bélyegek sokáig használatban maradtak, és a mai napig népszerűek a brit gyarmati bélyegek iránt érdeklődő gyűjtők körében.

1891-ban Sungei Ujong kibocsátotta első saját bélyegét, amely más brit befolyás alatt álló maláj államok bélyegeihez hasonlóan brit gyarmati típusbélyeg volt, amelyen a térség és a maláj identitás egyik jelképe, a maláj tigris szerepelt. Ezt 1893-ban egy újabb helyi bélyegkiadás követte ugyanazzal a grafikai tartalommal.

1894-ban újabb maláj tigrist ábrázoló típusbélyegek követték a két fentebb említett kiadást.

Mint fentebb említettük, 1895-ben Sungei Ujong és több más kisebb állam egyesült Negeri Sembilan néven, amely a brit fennhatóság alá tartozó Szövetséges Maláj Államok (Federated Malay States, FMS) része lett. Ebben az évben

megjelent még egy maláj tigrist ábrázoló, 3 cent névértékű helyi bélyeg, azonban ezzel együtt meg is szűnt Sungei Ujong saját bélyegkiadása, és helyét a Szövetséges Maláj Államok bélyegei vették át.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

Nigel Barley, *White Rajah. A Biography of Sir James Brooke*, London, Brown Book Group, 2002.

Adrian Bethray, *From Pirates to Philately - The Adventures of Collecting Sarawak*.

https://www.google.com/search?q=Adrian+Bethray%2C+From+Pirates+to+Philately+-+The+Adventures+of+Collecting+Sarawak.&og=Adrian+Bethray%2C+From+Pirates+to+Philately+-+The+Adventures+of+Collecting+Sarawak.&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOdIBBzY2M2owajeoAgCwAgA&sourceid=chrome&ie=UTF-8

Richard Cavendish, *Birth of Sir James Brooke*, History Today. April 2003, Vol. 53, Issue 4.

W.R. Forrester-Wood, *The Stamps and Postal History of Sarawak*, Brighton, The Sarawak Specialists' Society, 1957.

G. E. Hansford-L.A. Noble, *Sarawak and Her Stamp. An Analytical Survey of all Issues from 1869 to 1934*, Isle of Wight, The Times Press, 1935.

Virginia Matheson Hooker, *A Short History of Malaysia: Linking East and West*, London, Allen & Unwin, 2003.

R. H. D. Lockhart, A Study of the Stamps of Sarawak, London, Offices of Stamp Collecting journal, 1920.

James Mackay, *Bélyegek és bélyeggyűjtés*, ford. Harsányi Luca-Ignác Krisztián, Budapest, Kossuth Kiadó, 2008.

Fred. J. Melville, *The Postage Stamps of Sarawak with a History of the Post Office from 1869-1906*, London, Nissen, 1907.

Anthony Millner, *The Invention of Politics in Colonial Malaya: Contesting Nationalism and the Expansion of the Public Sphere*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003.

Bertram W.H. Poole, *Sarawak, A Complete History of its Postage Stamps*, London, D. Field, 1906.

Edward W. Proud, *The Postal History of British Borneo*, Proud-Bailey, East Sussex, 1987.

Edward W. Proud, *The Postal History of Malaya Vol. 1 Straits Settlements*, Proud-Bailey, East Sussex, 2000.

Edward W. Proud, *The Postal History of Malaya Vol. 2 Federated Malay States*, Proud-Bailey, East Sussex, 2000.

Edward W. Proud, *The Postal History of Malaya Vol. 2 Unfederated Malay States (Johore,*

Kedah, Kelantan, Perlis and Trengganu), Proud-Bailey, East Sussex, 2000.

Cassandra Pybus, *The White Rajahs of Sarawak: Dynastic Intrigue and the Forgotten Canadian Heir*, Vancouver, Douglas & McIntyre, 1996.

Robert Reece, *The Name of Brooke. The End of White Rajah Rule in Sarawak*, Sarawak Literary Society, 1993.

Robert Reece, *Masa Japan. Sarawak under the Japanese, 1941-1945*, Sarawak Literary Society, 1998.

Robert Reece, *The White Rajahs of Sarawak. A Borneo Dynasty*, London, Archipelago Press, 2004.

Mike Thomson, *The Stabbed Governor of Sarawak*.

<https://www.bbc.com/news/magazine-17299633>

Barbara Watson Andaya–Leonard Andaya, *A History of Malaysia*, Honolulu, University of Hawaii Press, 2001.

Neville Watterson, *Sarawak, the De La Rue Story*, London, Brock Publications, 2000.

James Brooke – angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/James_Brooke

Charles Brooke - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Charles_Brooke,_Rajah_of_Sarawak

Anthony Brooke - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Brooke

Negeri Sembilan - angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Negeri_Sembilan

Postage stamps and postal history of Malaysia
- angol nyelvű Wikipédia-szócikk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Postage_stamps_and_postal_history_of_Malaysia

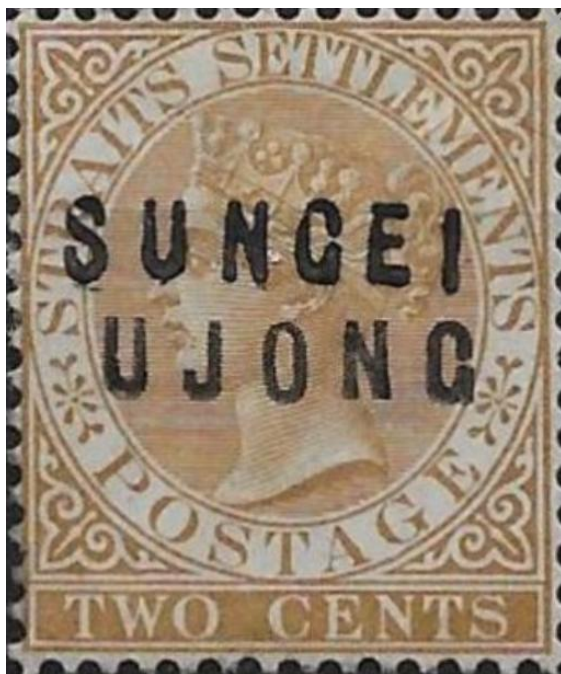
Stamp Issuing Entities Of The World.
<https://www.linns.com/insights/stamp-issuing-entities-of-the-world.html>

Stanley Gibbons Commonwealth Stamp Catalogue: Brunei, Malaysia & Singapore, 5th Edition, London, Stanley Gibbons, 2018.

**SUNGEI UJONG
MALÁJ ÁLLAM
ÖNÁLLÓ
BÉLYEGKIADÁSAI
KRONOLÓGIAI
SORREND BEN
1878–1895**

1878
Michel MY-SU 2

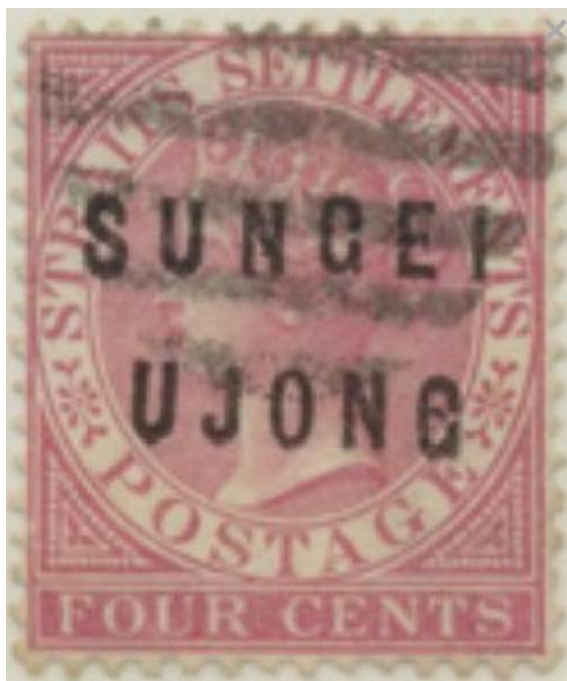

1881
Michel MY-SU 3

1881

Yvert et Tellier MY-SU 3a

1882
Michel MY-SU 4

1882
Michel MY-SU 61

1882
Michel MY-SU 6II

1882
Michel MY-SU 10

1882
Michel MY-SU 11

1882

Michel MY-SU A8I

1883
Michel MY-SU A8II

1884
Michel MY-SU 8

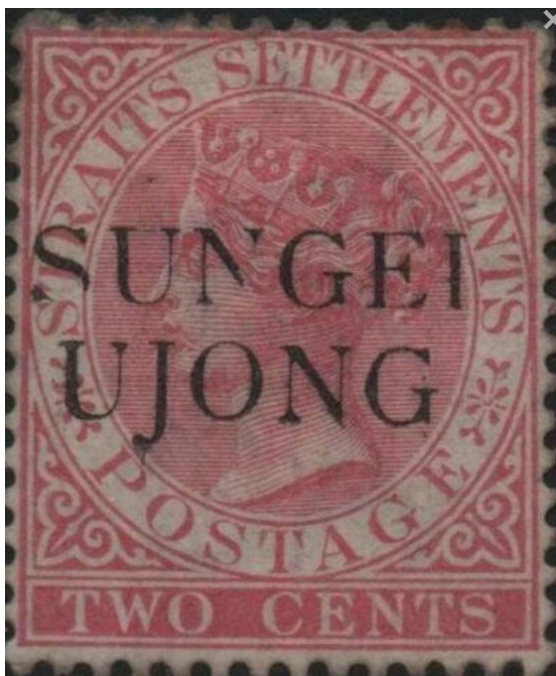
1884
Michel MY-SU 9

1885
Michel MY-SU 12VII

1886
Michel MY-SU 12II

1886
Michel MY-SU 12III

1886
Michel MY-SU 12IV

1887
Michel MY-SU 12V

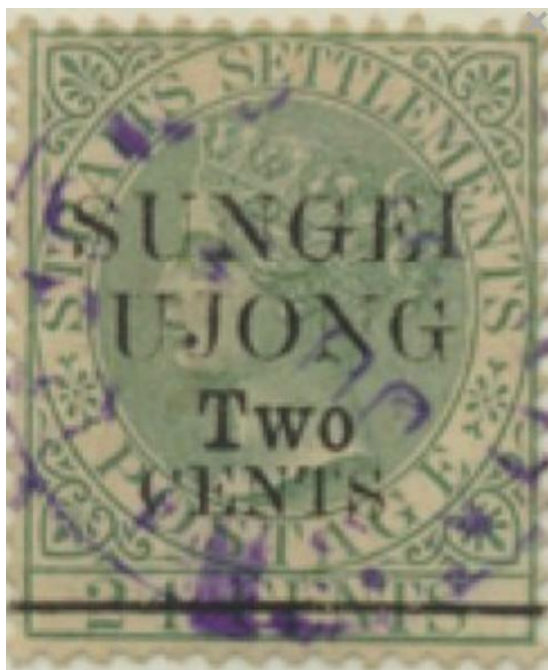
1889
Michel MY-SU 12VIII

1890
Michel MY-SU 12I

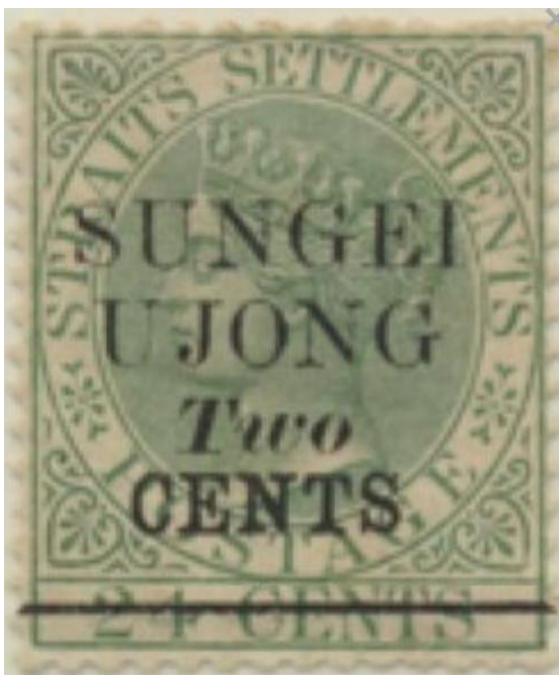
1890
Michel MY-SU 12IV

1891
Michel MY-SU 13I

1891
Michel MY-SU 13II

1891
Michel MY-SU 13III

1891
Michel MY-SU 13IV

1891
Michel MY-SU 14

1893
Michel MY-SU 16

1894
Michel MY-SU 15

1894
Michel MY-SU 17

1894
Michel MY-SU 18

1895
Michel MY-SU 19

Collectively known as **BRITISH MALAYA**

Collectively known as **BRITISH BORNEO**

NEGERI SEMBILAN PAHANG PERAK SELANGOR	JOHOR KEDAH KELANTAN PERLIS TERENGGANU	1824 Holland ceded MALACCA to British East India	1790 Kedah ceded PENANG to British East India	2 August 1824 SINGAPORE became a British Colony	1846 Brunel ceded LABUAN to Britain	1882 SABAH governed by British North Borneo Company	1841 Brunel ceded SARAWAK to the White Rajah Dynasty of Sarawak
1895 Federated Malay States	Unfederated Malay States	1826 STRAITS SETTLEMENTS established under the control of the British East India Company			1848 LABUAN became a Crown Colony	1888 Sabah became British NORTH BORNEO protectorate	
1 April 1867 STRAITS SETTLEMENTS became a Crown Colony		1 April 1867 STRAITS SETTLEMENTS became a Crown Colony			1 January 1890 Labuan annexed to NORTH BORNEO		
30 October 1906 Labuan joined the STRAITS SETTLEMENTS		30 October 1906 Labuan joined the STRAITS SETTLEMENTS					
1 April 1946 Federated Malay States, Unfederated Malay States, Malacca and Penang formed the MALAYAN UNION		1 April 1946 Labuan annexed to Singapore, which be- came the CROWN COLONY OF SINGAPORE					
31 January 1948 Reformed as the FEDERATION OF MALAYA (The Malay States became British Protectorates)		3 June 1959 SINGAPORE granted self-governance			15 July 1946 Labuan annexed to North Borneo, which became the CROWN COLONY OF BRITISH NORTH BORNEO		
31 August 1957 The FEDERATION OF MALAYA granted independence within the British Commonwealth		August 1963 SINGAPORE declared independence			31 August 1963 BRITISH NORTH BORNEO granted self-governance		
16 September 1963 The Federation of Malaya, Singapore, British North Borneo (as the State of Sabah) and Sarawak merge to form MALAYSIA		9 August 1965 SINGAPORE expelled from Malaysia			16 April 1984 LABUAN Federal Territory ceded from Sabah		

